POSUDEK ŠKOLITELE NA DIPLOMOVOU PRÁCI

Vliv imunologických faktorů na úspěšnost IVF-ET

autorka Žaneta Růžičková

Diplomová práce Žanety Růžičkové se věnuje tématu, které je v posledních letech v centru pozornosti specialistů na léčbu neplodnosti u lidí, a to problematice úspěšnosti přenosu embrya (ET) do dělohy matky po mimotělním oplození (IVF). Ačkoliv procesy stimulace ženy k dosažení hyperovulace, mimotělního oplození, selekce nejvhodnějších embryí, hormonální přípravy děložní sliznice, i technika zavedení embrya do dělohy jsou detailně propracovány, pohybuje se úspěšnost implantace zárodku mírně nad 30%. Nyní již je všeobecně přijímán názor, že za značnou část neúspěchů ET je zodpovědná chybně řízená imunita matky na fetomaternálním rozhraní a že hlavním viníkem je buňkami zprostředkovaná imunita. Práce Žanety Růžičkové je zaměřena právě tímto směrem, jak vyplývá z úvodní části.

Druhou část diplomové práce tvoří Literární přehled. Z něj je zřejmé, že autorka zevrubně prostudovala dostupnou literaturu a má dobrý přehled o stavu znalostí, vážících se k tématu. Probírá možné příčiny poruch plodnosti s postupným zaměřením na imunopatologické stavy. Zde, po obecném přehledu imunologických příčin neplodnosti, se zaměřuje na imunologii těhotenství a zaostřuje se na vlastní tematiku diplomové práce – imunologii a imunopatologii fetomaternálního rozhraní. Hlavním ohniskem pozornosti autorky jsou pak přirození zabíječi – NK buňky. Probírá jejich funkční a morfologické vlastnosti a zejména jejich roli v implantaci zárodku.

Název třetí části "experimentální" sice odpovídá obvyklé struktuře diplomových prací, je však třeba si uvědomit, že nejde o žádné "experimentování" na lidech, spíše o popis laboratorního zpracování vzorků. Důsledně byla dodržována zásada "zbytkových materiálů", to znamená využití vzorků pocházejících z rutinních odběrů pro diagnostické nebo léčebné účely. V této části autorka podrobně charakterizuje soubor pacientek, zařazených do studie, a zevrubně popisuje použité laboratorní techniky. Je třeba ocenit, že jde o techniky moderní a náročné, a z autorčina popisu je patrné, že se s nimi seznámila skutečně "vlastnoručně".

Výsledky jsou velmi přehledně zpracovány formou grafů s podrobným popisem. Rozdělení přirozeně heterogenního souboru pacientek na "úspěšné" a "neúspěšné" z hlediska výsledku přenosu embrya umožnilo smysluplně zjednodušit vyjádření výsledků. Jak dokumentačně, tak statisticky jsou výsledky zpracovány kvalitně. Autorka nepropadá pokušení činit ze svých výsledků přehnané či kategorické závěry. V diskusi je kriticky srovnává s nálezy jiných autorů a zařazuje do vhodných souvislostí. Neváhá říci, že některé výsledků vyžadují hlubší analýzu, a nastiňuje i vhodný směr dalšího výzkumu. Zde je třeba zdůraznit, že řada dosažených výsledků, zejména ve srovnání buněčných populací z periferní krve a folikulární tekutiny, představuje prioritní nálezy přesahující běžnou úroveň diplomových prací.

Závěrem je třeba říci, že jde o velmi kvalitní diplomovou práci. Jistě by bylo možno kritizovat některé detaily – namátkou mne napadají určité terminologické konfúze, pocházející z průniku laboratorního žargonu do psaného textu – to však je běžnou bolestí většiny česky psaných vědeckých textů. To však nic nemění na faktu, že diplomová práce Žanety Růžičkové si podle mého názoru zaslouží nejvyšší ocenění.

V Praze dne 19. září 2009

Jindřich Madar